

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 94g/2017

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 395 alineatul (1) punctul 5) din Codul de procedură penală
(*aplicarea măsurii preventive în cazul sentinței de condamnare*)

CHIȘINĂU

27 iulie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, președinte,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, judecători,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grețier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 3 iulie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iulie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 395 alineatul (1) punctul 5) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către avocatul Radu Dumneanu, în dosarul nr.1-358/15, aflat pe rolul Judecătoriei Soroca (sediul central).

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 3 iulie 2017 de către completul de judecată (Marcel Soficiuc, Ghenadie Mîra și Petru Cocitov) din cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central), în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. În procedura Judecătoriei Soroca (sediul central) se află spre examinare cauza penală de învinuire a lui Ion Leșan de comiterea infracțiunii prevăzute la art.46 [*Grupul criminal organizat*], 186 alin. (5) [*Furtul*] din Codul penal.

4. În cadrul ședinței de judecată din 28 iunie 2017, avocatul Radu Dumneanu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 395 alineatul (1) punctul 5) din Codul de procedură penală.

5. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

„[...]”

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art.699) sunt următoarele:

Articolul 395

Dispozitivul sentinței de condamnare

„(1) În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate:

[...]”

5) dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă;

[...]”

8. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 5

Dreptul la libertate și la siguranță

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a. dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat, în esență, că dispozițiile articolului 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, care stabilesc că *„În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă”*, permit instanței de fond la adoptarea sentinței de condamnare, care nu este definitivă și nici executorie, să dispună aplicarea unei măsuri preventive, de regulă, arestul, pe un termen nedeterminat, contrar termenului constituțional de 30 de zile stabilit la articolul 25 alin.(4).

10. Totodată, dispozițiile legale criticate nu obligă instanța de judecată să-și motiveze decizia atunci când dispune luarea sub arest a persoanei condamnate din sala de judecată, care de altfel nici nu poate fi contestată separat de fondul cauzei.

11. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederea contestată contravine dispozițiilor articolului 25 alin. (4) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Radu Dumneanu în dosarul nr.1-358/15, pendinte la Judecătoria Soroca (sediul central), este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, **presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.**

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală, care are următorul cuprins: *„În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate dispoziția privitoare la măsura*

preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă.”

17. Curtea observă că autorul excepției susține că prevederile contestate permit instanței de fond la adoptarea sentinței de condamnare, care nu este definitivă și nici executorie, să dispună aplicarea unei măsuri preventive, de regulă, arestul, pe un termen nedeterminat, contrar termenului constituțional de 30 de zile stabilit la articolul 25 alin.(4).

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate fac parte din capitolul III, secțiunea a 4-a „*Deliberarea și adoptarea sentinței*” a Codului de procedură penală. Articolul 395 stabilește în mod expres și limitativ conținutul dispozitivului sentinței de condamnare. Astfel, dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să cuprindă, printre altele, *dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă*.

19. Cu privire la critica de neconstituționalitate, raportată la articolul 25 alin. (4) din Constituție, Curtea reține că în Hotărârea nr. 3 din 23 februarie 2016 a statuat că, în sensul articolul 25 alin.(4) din Constituție, arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară, **până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond**.

20. Totodată, Curtea menționează că potrivit articolului 5 § 1 lit. a) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent.

21. Prin termenul de „condamnare” în sensul articolului 5 § 1 lit. a) trebuie să se înțeleagă atât declararea vinovăției, în urma stabilirii legale a existenței unei infracțiuni (a se vedea *Guzzardi v. Italia*, hotărâre din 6 noiembrie 1980, § 100), cât și aplicarea unei pedepse sau a oricărei altei măsuri privative de libertate (a se vedea *Van Droogenbroeck v. Belgia*, hotărâre din 24 iunie 1982, § 35).

22. La fel, Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că expresia „pe baza unei condamnări” **nu poate fi interpretată ca limitându-se la ipoteza unei condamnări definitive**, deoarece acest lucru ar exclude arestarea în cursul ședinței de judecată a persoanelor condamnate care au compărut fiind în libertate (*Wemhoff v. Germania*, hotărârea din 27 iunie 1968, § 9).

23. Mai mult, în cauza *Savca v. Republica Moldova*, Curtea Europeană a respins pretențiile reclamantului invocate în temeiul articolului 5 § 1 din Convenție privind deținerea sa ilegală după pronunțarea sentinței de condamnare de instanța de fond, reamintind că **detenția preventivă se încheie în momentul în care persoana deținută este eliberată și/sau îi este stabilită pedeapsa, fie și de către o instanță de fond** (a se vedea, *Wemhoff v. Germania*, citată *supra*, § 9; *Labita v. Italia* [MC], hotărârea din 6 aprilie 2000, § 147; *Kalashnikov v.*

Federația Rusă, hotărârea din 15 iulie 2002, § 110; *Solmaz v. Turcia*, hotărârea din 16 ianuarie 2007, §§ 23-24).

24. Prin urmare, Curtea reține că dispozițiile articolului 25 alin. (4) din Constituție nu au incidență în prezenta cauză.

25. Sintetizând cele reliefate *supra*, Curtea conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 395 alineatul (1) punctul 5) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către avocatul Radu Dumneanu, în dosarul nr.1-358/15, pendinte la Judecătoria Soroca (sediul central).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 27 iulie 2017
DCC nr. 72
Dosarul nr. 94g/2017